

Türk Dermatoloji Derneği Hasta Bilgilendirme Broşürü

Melanom

Melanom, hayatı tehdit edebilen kötü huylu bir deri kanseridir. Melanosit olarak adlandırılan ve cilde rengini veren hücrelerin normalin dışında aşırı ve kontrolsüz çoğalmaları sonucu oluşur.

Diğer deri kanseri türlerine göre daha az görülmesine rağmen, deri kanserine bağlı ölümlerin büyük çoğunluğu melanomdan kaynaklanmaktadır. Ne yazık ki son yıllarda melanom sıklığı giderek artmaktadır. Ancak erken tanı ve tedavi yöntemlerinin gelişmesi yüz güldürücü olup melanom tanısı alan olguların yaşam süreleri geçmiş yıllara göre artmaktadır.

Melanomun Belirtileri nelerdir?

Melanom genellikle koyu kahverengi ya da siyah renkli bir leke veya kabartı olarak başlar ve zamanla büyüyebilir, pembe, mavi renk tonları eklenebilir ya da koyu rengi açılabilir, nadiren de renksiz olabilirler.

Melanom tanısı nasıl konulur?

Melanom tanısını koyabilmek için fizik muayene sonrasında şüphe duyulan leke ya da benlerin çıkarılması ve patolojik inceleme ışığında değerlendirilmesi esastır. Anormal görünen bir benin çıkarılıp çıkarılmayacağına ya da yakın olarak izlenmesi gerektiğine doktor karar verir. Benin tam ya da kısmi çıkarılması kansere neden olmaz. Tam tersine böylece erken tanı alma şansına sahip olur. Yaygın olarak inanılan "neşter / bıçak değerse kanser olur" sözü kesinlikle doğru değildir.

Tedavide neler yapılır?

Melanomda bilinen en etkili tedavi erken dönemde yakalanan melanoma yapılan cerrahi tedavidir. Melanom yeterince erken dönemde yakalanmamışsa, önce lenf sisteminden başlayarak vücudun diğer organlarına yayılma riski (metastaz) nedeniyle hastalığın olduğu bölgeye yakın lenf bezlerinden de biyopsi yapmak gerekir. Eğer melanom kalınsa ya da lenf nodlarına yayılmışsa, diğer organlara da yayılma olup olmadığı ileri görüntüleme yöntemleriyle araştırılır. İlerlemiş hastalıkta kemoterapi, immunoterapi yada gen hedefli tedaviler gibi tedavi seçenekleri gündeme gelecektir. Tedavi sonrasında hastalar belirli aralıklarla fizik muayene, dermatolojik muayene (benlerin incelenmesi ve gerekirse düzenli aralıklarla takibi) ve lenf bezlerinin ultrasonografik incelemesi ile takip edilir. Bu takipler dermatolog ve gerekirse onkolog tarafından belirli aralıklarla düzenli olarak yapılmalıdır.

Melanom erken dönemde nasıl yakalanabilir?

Melanom genellikle deri yüzeyinde başladığı için erken dönemde saptanma şansı çok yüksektir. Kişinin kendi derisini belli aralıklarla düzenli olarak kontrol etmesi çok yararlıdır. Bunun için her ay, boy aynasında, yeterince aydınlatılmış bir ortamda tüm vücut derisi tepeden tırnağa incelenmeli, görülmesi güç bölgeler için bir el aynasından yararlanılmalıdır. İnceleme yüzden başlanarak, saçlı deri (başka birinin yardımı istenebilir), boyun, omuzlar, sırt, göğüs vb. sırasıyla aşağı doğru sistemli olarak imelidir. Kasıklar, kollar ve bacakların iç kısmı, ayak tabanı ve parmak araları unutulmamalıdır. Uzun gibi görünen bu işlem aslında 5 dakika bile sürmemektedir. Derimizdeki değişikliklerin, benlerimizin nasıl görüldüğünün farkında olmak ve herhangi bir farklılık durumunda bir dermatolog veya bu konuda deneyimli bir uzmana başvurmak deri kanserinin en tehlikeli türü olan melanomun erken tanı şansını yüksek oranda artırmaktadır.

“ Deri hastalığınız olduğunda dermatoloğunuza başvurun.
Derinizi dermatologlara emanet edin. ”

Türk Dermatoloji Derneği

Sedat Simavi Sokak No:42-3 Çankaya Ankara
<http://www.turkdermatoloji.org>

Melanom gelişiminde risk faktörleri nelerdir?

- Açık tenli, renkli gözlü, sarı yada kızıl saçlı ya da çilli olmak: Koyu tenli kişiler de melanoma yakalanabilir ama açık tenliler daha risklidir.
- Güneş yanığı geçirmiş olmak; özellikle çocukluk yaşlarında şiddetli güneş yanığı öyküsü olanlar ya da tüm hayatı boyunca yoğun güneşe maruz kalanlar daha yüksek risk altındadır.
- Daha önce melanom teşhisi almış olmak
- Ailesinde melanom ya da deri kanseri öyküsünün olması
- Çok sayıda bene (kabaca 50 den fazla) sahip olmak: Ne kadar çok ben varsa kanser oluşma riski o kadar yüksektir. Ayrıca bu benler içerisinde atipik/displastik benler (düzensiz şekilli, renk alacası içeren ve büyük çaplı benler) varsa bu risk artmaktadır
- Doğuştan itibaren çok büyük benlere sahip olmak
- Herhangi bir nedenle bağışıklık sistemi zayıflamış ya da tedavi amaçlı bağışıklık sistemini baskılayan ilaç kullanıyor olmak.

Melanom belirti ve bulguları nelerdir?

Melanom, vücudumuzu kaplayan derinin herhangi bir yerinde oluşabilir. Kadınlarda en sık bacaklarda görülürken, erkeklerde en sık sırtta görülmektedir. Genellikle koyu kahverengi ya da siyah renkli bir leke veya kabartı olarak başlar (Resim-1). Zamanla büyüyen lezyonlara pembe ve mavi renk tonları eklenebilir ya da mevcut koyu renkte açılma gözlenebilir (Resim-2). Melanom birdenbire, hiçbir uyarı vermeden normal deri (saçlı deri, cinsel organları örten deri, ağız içi ve tırnaklar da dahil) üzerinde ortaya çıkabilir, bunun yanısıra önceden var olan bir ben üzerinden de gelişebilir. Nadir de olsa melanom pembemsi renkte bir kabarıklık olarak ortaya çıkabilir.

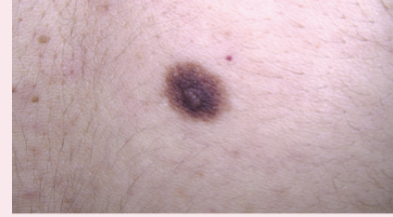

Resim 1. Başlangıçta Melanom

Resim 2. Büyümüş melanom

Melanom sıradan benlere benzeyebilir (Resim-3). Bu yüzden melanomu tanımak her zaman kolay olmayabilir. Bu nedenle vücuttaki benlerin yerleşimini ve görünümünü iyi tanımak, benlerdeki değişimi erken saptayabilmek ve bu benlerin takibini yapmak son derece önemlidir. Her organın kanserinde olduğu gibi melanomda da kritik nokta "erken tanı"dır. Nitekim melanom erken yakalanır ve tedavi edilirse hastalıktan tamamen kurtulmak mümkündür. Ancak melanom geç tanınırsa, ileri evrelerde diğer organlara yayılabildiğinden hayatı tehdit edebilir.

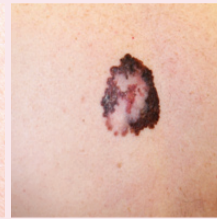
Resim 3. Sıradan bene benzeyen melanom

Deride görülen bir leke ya da kabarıklığın melanom olmasından şüphe edilmesi için uyarıcı işaretler vardır. Bunlar benlerin,

- Simetrik şekilli olmaması (benin bir yarısının diğer yarısı ile aynı özellikleri taşıması)
- Kenarlarının düzensiz, girintili çıkıntılı olması (bakınız Resim-4),
- Farklı renkleri ya da renk tonlarını içermesi (bakınız Resim-5),
- Çapının 6 mm'den büyük olması, (bakınız Resim-6).

Resim 4. Kenarı düzensiz melanom

Resim 5. Farklı renklerde melanom

Resim 6. Büyük melanom